

K Z O M U N I A K Ń A T
B A D A Ń

Warszawa, październik 2013

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/148/2013

**STOSUNEK DO RZĄDU
W PAŹDZIERNIKU**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

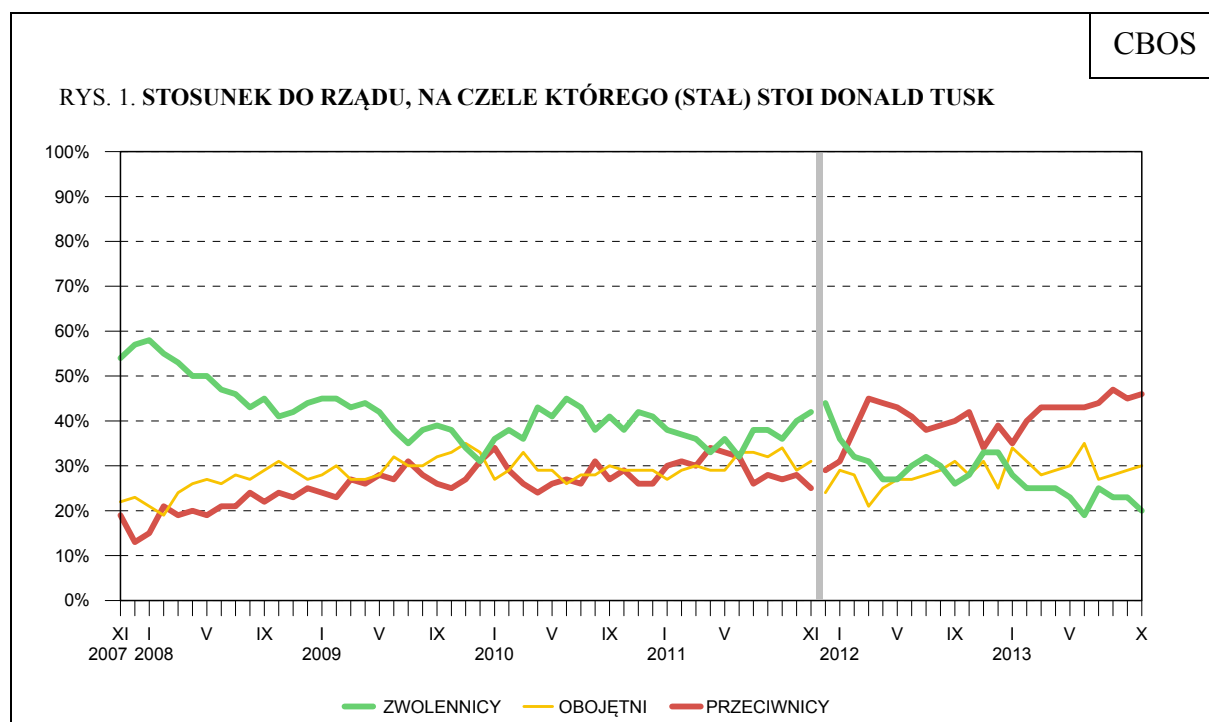

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Październik¹ nie przyniósł większych zmian w ocenach Rady Ministrów. Entuzjazmu badanych nie budzi obecnie ani sam gabinet, ani realizowana przez niego polityka. Przeważająca część Polaków nie jest też zadowolona, że na czele rządu stoi Donald Tusk.

POPARCIE DLA RZĄDU

Od września nieco ubyło zwolenników gabinetu Donalda Tuska (o 3 punkty, do 20%). Tak jak przed miesiącem największa grupa badanych (46%) wyraża niezadowolenie z ekipy rządzącej, a prawie jedna trzecia (30%) ma do niej stosunek obojętny.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (281) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganą komputerowo (CAPI) w dniach 3–9 października 2013 roku na liczącej 1066 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	2012			2013									
	w procentach												
Zwolennicy	28	33	33	28	25	25	25	23	19	25	23	23	20
Przeciwnicy	42	34	39	35	40	43	43	43	43	44	47	45	46
Obojętni	28	31	25	34	31	28	29	30	35	27	28	29	30
Trudno powiedzieć	2	2	3	3	4	4	3	4	3	4	2	3	4

Poparciu gabinetu Donalda Tuska sprzyja starszy wiek, wyższe wykształcenie (27%), zamieszkiwanie w większej miejscowości i lepsza sytuacja materialna. Pozytywny stosunek do ekipy rządzącej częściej deklarują też osoby nieangażujące się religijnie (35%) oraz mające lewicowe poglądy polityczne (28%). W grupach zawodowych opinie przychylnie Radzie Ministrów relatywnie najczęściej wyrażają pracownicy średniego szczebla i technicy (31%), osoby prowadzące własną działalność gospodarczą poza rolnictwem (28%), wysoko wykwalifikowani specjaliści (28%) oraz pracownicy administracyjno-biurowi (25%), a wśród biernych zawodowo – emeryci (25%). Poparcie dla ekipy rządzącej sporadycznie deklarują rolnicy (3%) – zob. tabela aneksowa.

Zwolennicy rządu dominują jedynie w elektoracie PO (78%). Spośród sympatyków pozostałych popularnych formacji politycznych gabinet Donalda Tuska akceptuje jedna trzecia potencjalnych wyborców SLD (33%), co dziewięć zwolenników PSL (11%) i tylko 6% badanych popierających PiS. Zwykle negatywny lub co najwyżej obojętny stosunek do ekipy rządzącej mają respondenci o niesprecyzowanych preferencjach wyborczych, osoby niepewne swojego udziału w ewentualnych wyborach oraz ankietowani bierni politycznie.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	78	6	14	2
SLD**	33	36	31	0
PSL**	11	47	39	3
PiS	6	76	16	2
Niezdecydowani, na kogo głosować	16	44	35	5
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	9	49	38	4
Niezamierzający brać udziału w wyborach	10	43	42	5

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

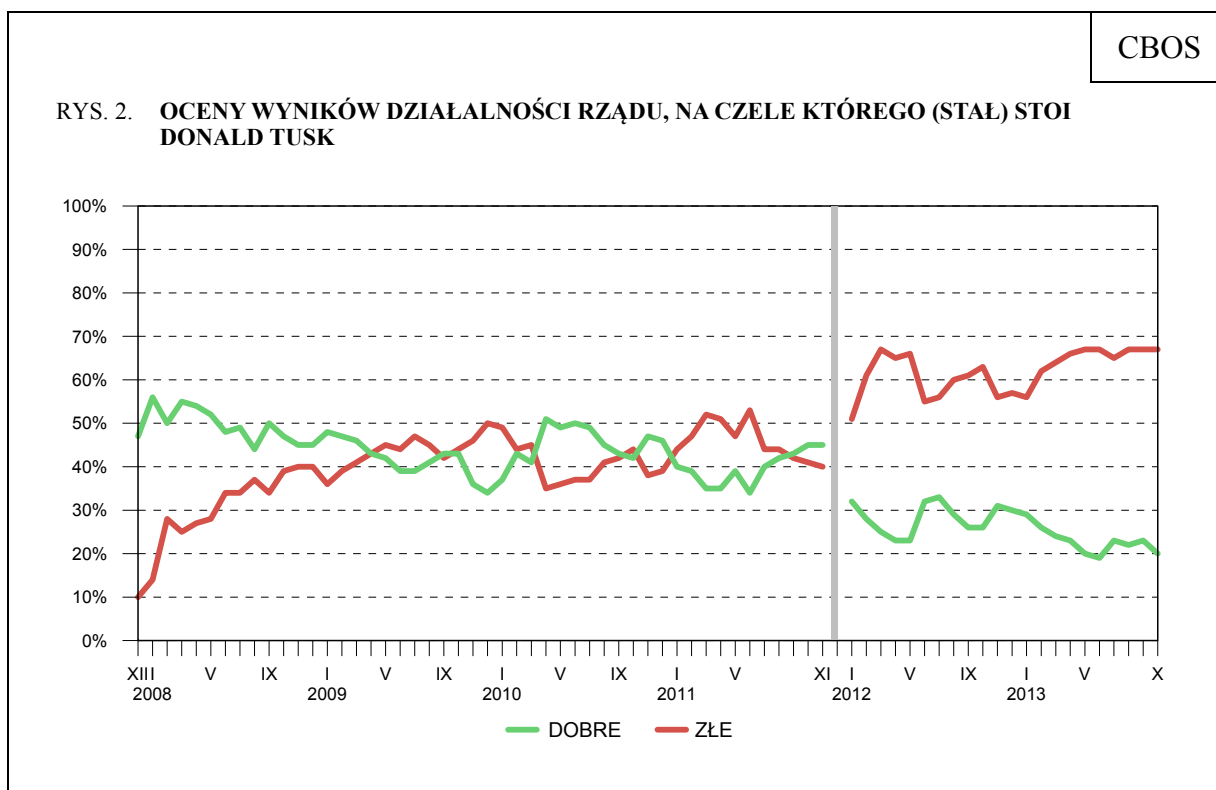
** Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

OCENY WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Działalność rządu spotyka się z dużą dezaprobatą – ponad dwie trzecie Polaków (67%) ma złe zdanie o rezultatach pracy ministrów, natomiast tylko jedna piąta (20%, od września spadek o 3 punkty) ocenia je dobrze.

Tabela 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu ponownego objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
	2012			2013										
	w procentach													
Dobrze	26	31	30	29	26	24	23	20	19	23	22	23	20	
Źle	63	56	57	56	62	64	66	67	67	65	67	67	67	
Trudno powiedzieć	11	13	13	15	12	12	11	13	14	12	11	10	13	

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły poprzedniego rządu Donalda Tuska, a od stycznia 2012 – nowego rządu Donalda Tuska. Pominięto „trudno powiedzieć”

Negatywne oceny działalności Rady Ministrów przeważają we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Zadowolenie z wyników pracy rządu częściej niż inni wyrażają badani najmłodszy i najstarsi, osoby dobrze sytuowane, niepraktykujące religijnie (31%),

respondenci prowadzący własną działalność poza rolnictwem (32%) oraz specjaliści z wyższym wykształceniem (27%) – zob. tabela aneksowa.

Efekty pracy gabinetu rządowego rozczarowują większość zwolenników PiS (83%), PSL (77%) i SLD (74%), respondentów niezdecydowanych, na kogo głosować (61%), niepewnych swojego udziału w ewentualnych wyborach (72%) i odrzucających możliwość pójścia na głosowanie (70%). Na ogół dobrze oceniają je natomiast osoby sympatyzujące z PO (66%).

Tabela 4

Potencjalne elektoraty*	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	66	25	9
SLD**	22	74	4
PSL**	17	77	6
PiS	11	83	6
Niezdecydowani, na kogo głosować	17	61	22
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	15	72	13
Niezamierzający brać udziału w wyborach	12	70	18

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

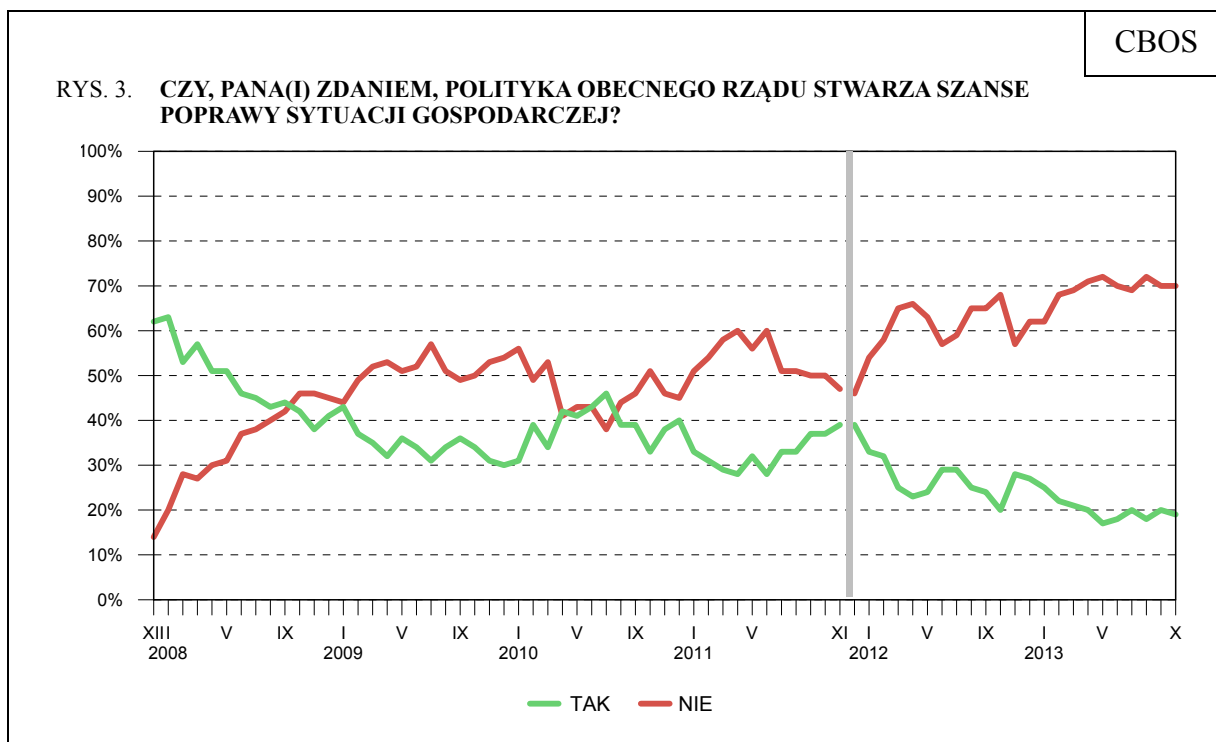
** Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

OCENY POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Krytycyzm obecny jest też w opiniach na temat polityki gospodarczej rządu. Największa grupa respondentów (70%) twierdzi, iż nie stwarza ona szans poprawy sytuacji w sferze gospodarki. Przeciwnego zdania jest co piąty badany (19%).

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej ?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
	2012			2013										
	w procentach													
Tak	20	28	27	25	22	21	20	17	18	20	18	20	19	
Nie	68	57	62	62	68	69	71	72	70	69	72	70	70	
Trudno powiedzieć	12	15	11	13	10	10	9	11	12	11	10	10	11	

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły poprzedniego rządu Donalda Tuska, a od grudnia – nowego rządu Donalda Tuska. Pominięto „trudno powiedzieć”

O skuteczności polityki gospodarczej gabinetu Donalda Tuska częściej przekonani są ankietowani w wieku 18-24 lata oraz 65 lat i więcej (odpowiednio: 23% i 25%), a także osoby dobrze oceniające swoją sytuację materialną i nieuczestniczące w praktykach religijnych (po 27%). Zadowolenie w tym względzie wyraża również 31% prywatnych przedsiębiorców i 29% kadry kierowniczej, specjalistów z wyższym wykształceniem (zob. tabela aneksowa).

Politykę gospodarczą rządu pozytywnie ocenia nieco ponad dwie trzecie zwolenników PO (68%). Większość sympatyków PiS (84%), PSL (80%), SLD (70%), badanych o niesprecyzowanych preferencjach wyborczych (66%), rozważających pójście na ewentualne wybory (80%) oraz biernych politycznie (74%) sądzi, iż działania rządu nie dają nadziei na poprawę stanu polskiej gospodarki.

Tabela 6

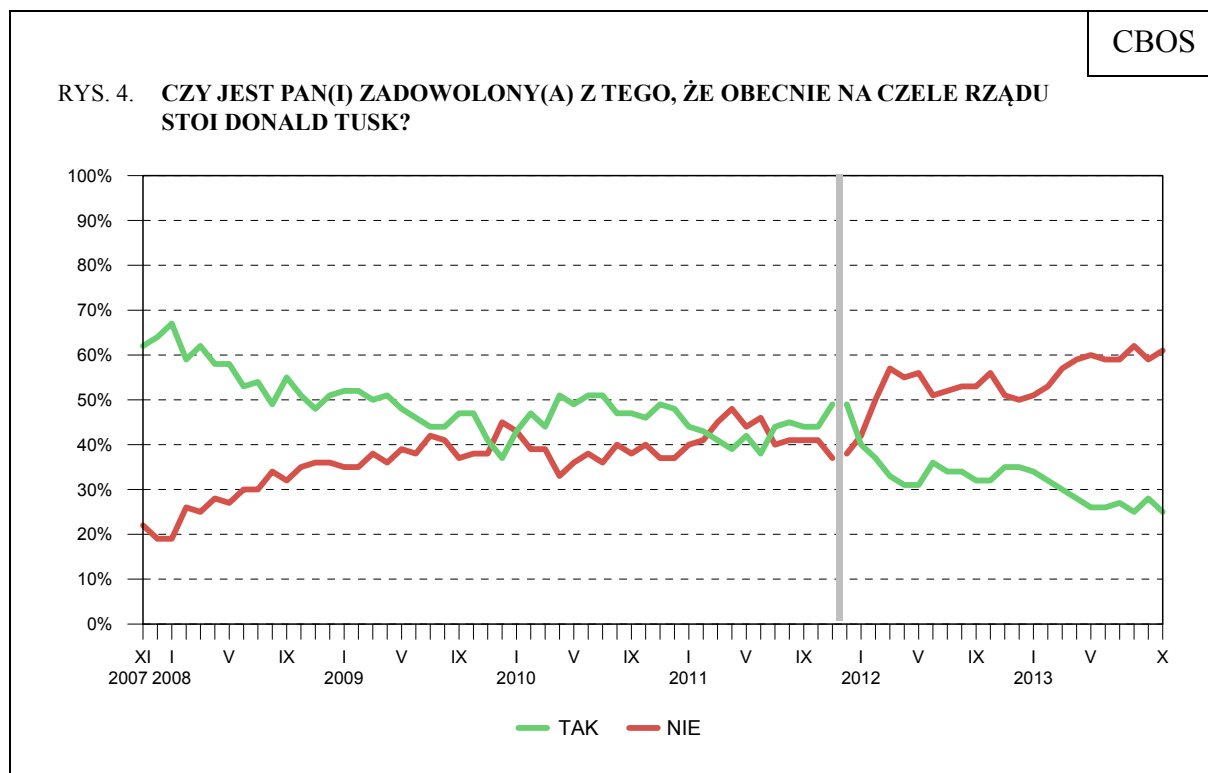
Potencjalne elektoraty*	Oceny polityki gospodarczej rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	68	22	10
SLD**	26	70	4
PSL**	11	80	9
PiS	10	84	6
Niezdecydowani, na kogo głosować	15	66	19
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	10	80	10
Niezamierzający brać udziału w wyborach	11	74	15

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

** Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

ZADOWOLENIE Z PREMIERA

W październiku nieco pogorszył się społeczny odbiór prezesa Rady Ministrów. Jego zwolennicy stanowią obecnie jedną czwartą ankietowanych (25%, od września spadek o 3 punkty), a przeważająca grupa (61%, wzrost o 2 punkty) ocenia go negatywnie.

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły poprzedniego rządu Donalda Tuska, a od grudnia – nowego rządu Donalda Tuska. Pominęto „trudno powiedzieć”

Tabela 7

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	2012			2013									
	w procentach												
Tak	32	35	35	34	32	30	28	26	26	27	25	28	25
Nie	56	51	50	51	53	57	59	60	59	59	62	59	61
Trudno powiedzieć	12	14	15	15	15	13	13	14	15	14	13	13	14

Akceptacji premiera Donalda Tuska sprzyja wiek emerytalny (37%), zamieszkiwanie w mieście (szczególnie w dużej, co najmniej półmilionowej aglomeracji – 37%), wyższe wykształcenie (31%), lepsza sytuacja materialna oraz lewicowa orientacja polityczna. Ponadprzeciętną aprobatą prezesa Rady Ministrów wyróżniają się specjaliści z wyższym wykształceniem (37%) oraz badani pracujący na własny rachunek poza rolnictwem (36%) – zob. tabela aneksowa.

Zadowolenie z szefa rządu deklaruje cztery piąte elektoratu PO (81%) oraz ponad dwie piąte potencjalnych wyborców SLD (43%). Wśród zwolenników PiS, PSL, badanych o niewykrystalizowanych preferencjach wyborczych, niepewnych swego udziału w ewentualnych wyborach i niezamierzających w nich uczestniczyć dominuje dezaprobata premiera.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty*	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	81	9	10
SLD**	43	49	8
PSL**	23	66	11
PiS	10	84	6
Niezdecydowani, na kogo głosować	23	57	20
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	13	72	15
Niezamierzający brać udziału w wyborach	15	64	21

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

** Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

W październiku tylko co piąty Polak twierdzi, że identyfikuje się z rządem i jego polityką, a co czwarty wyraża zadowolenie z tego, iż prezesem Rady Ministrów jest Donald Tusk. Wyniki te należą tym samym do najgorszych od czasu, kiedy stanął on na czele rządu. Nie można jednak powiedzieć, by obecne notowania gabinetu Donalda Tuska były zaskoczeniem – równie niskie oceny notujemy od kilku miesięcy. Zła passa rządu trwa i wydaje się, że może być trudno ją odwrócić. Nie wiadomo bowiem, jakie działania byłyby w stanie odbudować nadwyrężone przez ekipę rządzącą zaufanie społeczne.

Opracowała
Natalia HIPSZ

A N E K S

Tabela 1

		Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:				Liczba osób
		zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		20	46	30	4	1062
Płeć	Mężczyźni	22	50	25	3	507
	Kobiety	19	43	34	4	555
Wiek	18-24 lata	16	48	31	5	124
	25-34	17	47	33	3	215
	35-44	19	45	34	3	182
	45-54	21	54	22	3	172
	55-64	22	48	27	3	185
	65 lat i więcej	25	38	33	4	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	14	47	34	5	406
	Miasto do 19 999	21	46	30	2	172
	20 000 - 99 999	21	47	30	1	194
	100 000 - 499 999	23	44	29	5	176
	500 000 i więcej mieszk.	34	48	16	2	114
Wykształcenie	Podstawowe	18	42	36	5	231
	Zasadnicze zawodowe	15	49	34	3	263
	Średnie	22	49	26	3	353
	Wyższe	27	44	26	4	215
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	28	51	18	3	106
	Średni personel, technicy	31	55	15		37
	Pracownicy adm.-biurowi	25	38	34	3	66
	Pracownicy usług	14	40	44	2	72
	Robotnicy wykwalifikowani	17	56	25	2	135
	Robotnicy niewykwalifik.	16	59	23	2	61
	Rolnicy	3	56	37	4	47
	Pracujący na własny rach.	28	37	24	10	51
Bierni zawodowo	Renciści	17	43	33	6	66
	Emeryci	25	39	32	4	221
	Uczniowie i studenci	20	41	33	6	66
	Bezrobotni	12	48	38	1	83
	Gospodynie domowe i inni	16	51	31	2	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	20	55	24	1	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	20	50	28	2	115
	sekt. pryw. poza rolnict.	23	44	28	4	243
	prywatnym gosp. rolnym	4	57	38	2	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	9	52	36	3	150
	501-750	18	50	30	3	110
	751-1000	23	40	32	5	152
	1001-1500	21	44	34	1	191
	Powyżej 1500 zł	32	47	18	2	224
Ocena własnych war. mater.	Złe	7	59	32	2	136
	Średnie	18	47	32	4	494
	Dobre	27	42	28	3	433
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	51	29	10	47
	Raz w tygodniu	19	47	31	3	453
	1-2 razy w miesiącu	17	52	28	3	183
	Kilka razy w roku	17	44	36	3	236
	W ogóle nie uczestniczy	35	41	20	4	143
Poglądy polityczne	Lewica	28	38	31	3	171
	Centrum	23	45	30	2	371
	Prawica	22	59	18	2	300
	Trudno powiedzieć	7	39	45	9	220

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu ponownego objęcia przezeń władzy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		20	67	13	1062
Płeć	Mężczyźni	22	69	8	509
	Kobiety	18	65	16	553
Wiek	18-24 lata	25	61	14	124
	25-34	17	67	16	212
	35-44	17	73	10	182
	45-54	18	75	7	172
	55-64	19	71	9	186
	65 lat i więcej	26	55	19	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	16	71	13	407
	Miasto do 19 999	26	59	15	170
	20 000 - 99 999	18	70	12	194
	100 000 - 499 999	23	65	12	177
	500 000 i więcej mieszk.	25	65	10	113
Wykształcenie	Podstawowe	22	61	17	233
	Zasadnicze zawodowe	17	71	12	263
	Średnie	20	71	9	352
	Wyższe	23	63	14	214
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	27	61	12	106
	Średni personel, technicy	21	74	5	37
	Pracownicy adm.-biurowi	17	64	19	66
	Pracownicy usług	10	80	10	71
	Robotnicy wykwalifikowani	14	75	11	135
	Robotnicy niewykwalifik.	21	69	10	61
	Rolnicy	4	85	11	47
	Pracujący na własny rach.	32	63	5	51
Bierni zawodowo	Renciści	23	65	12	66
	Emeryci	25	60	16	222
	Uczniowie i studenci	29	52	19	66
	Bezrobotni	13	74	13	83
		Gospodynie domowe i inni	20	75	5
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	74	9	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	14	72	14	115
	sekt. pryw. poza rolnict.	23	65	11	243
	prywatnym gosp. rolnym	4	86	10	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	15	75	10	150
	501-750	21	65	14	108
	751-1000	20	69	10	153
	1001-1500	23	65	11	191
	Powyżej 1500 zł	27	64	9	225
Ocena własnych war. mater.	Źle	14	76	10	135
	Średnie	16	68	16	494
	Dobre	27	64	9	432
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	21	62	17	47
	Raz w tygodniu	20	68	12	453
	1-2 razy w miesiącu	18	69	13	183
	Kilka razy w roku	16	72	12	234
	W ogóle nie uczestniczy	31	56	13	144
Poglądy polityczne	Lewica	27	64	9	170
	Centrum	21	67	12	371
	Prawica	21	74	4	301
	Trudno powiedzieć	12	60	28	220

Tabela 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		19	70	11	1065
Płeć	Mężczyźni	22	71	7	509
	Kobiety	16	69	15	556
Wiek	18-24 lata	23	64	13	124
	25-34	18	72	10	215
	35-44	14	76	10	182
	45-54	16	75	9	172
	55-64	19	74	7	186
	65 lat i więcej	25	57	18	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	15	73	13	408
	Miasto do 19 999	23	68	9	172
	20 000 - 99 999	20	69	12	194
	100 000 - 499 999	22	69	10	177
	500 000 i więcej mieszk.	25	67	9	114
Wykształcenie	Podstawowe	21	61	18	233
	Zasadnicze zawodowe	15	77	9	263
	Średnie	19	71	9	354
	Wyższe	23	68	9	215
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	29	64	7	106
	Średni personel, technicy	20	70	10	37
	Pracownicy adm.-biurowi	15	72	13	66
	Pracownicy usług	13	81	6	74
	Robotnicy wykwalifikowani	12	77	11	135
	Robotnicy niewykwalifik.	15	76	9	61
	Rolnicy	9	77	14	47
	Pracujący na własny rach.	31	66	3	51
Bierni zawodowo	Renciści	26	63	11	66
	Emeryci	23	60	17	222
	Uczniowie i studenci	26	57	17	66
	Bezrobotni	12	80	7	83
	Gospodynie domowe i inni	13	84	4	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	22	71	7	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	74	15	115
	sekt. pryw. poza rolnict.	20	73	7	244
	prywatnym gosp. rolnym	10	78	12	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	10	79	12	150
	501-750	18	71	11	110
	751-1000	20	70	10	154
	1001-1500	20	70	10	191
	Powyżej 1500 zł	26	66	9	225
Ocena własnych war. mater.	Złe	13	79	8	136
	Średnie	14	71	15	496
	Dobre	27	66	7	434
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	19	59	22	47
	Raz w tygodniu	21	72	7	454
	1-2 razy w miesiącu	15	71	14	183
	Kilka razy w roku	15	74	12	237
	W ogóle nie uczestniczy	27	59	14	143
Poglądy polityczne	Lewica	25	66	9	171
	Centrum	21	69	10	371
	Prawica	18	76	5	301
	Trudno powiedzieć	12	66	22	222

Tabela 4

		Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Donald Tusk?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		25	61	14	1063
Płeć	Mężczyźni	27	63	10	509
	Kobiety	23	59	17	554
Wiek	18-24 lata	22	62	16	124
	25-34	24	63	13	215
	35-44	21	63	17	182
	45-54	22	68	10	172
	55-64	24	64	12	186
	65 lat i więcej	37	47	16	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	67	13	406
	Miasto do 19 999	29	58	13	172
	20 000 - 99 999	22	63	16	194
	100 000 - 499 999	28	56	16	177
	500 000 i więcej mieszk.	37	50	12	114
Wykształcenie	Podstawowe	25	58	18	232
	Zasadnicze zawodowe	21	68	11	263
	Średnie	24	63	12	353
	Wyższe	31	53	16	215
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	37	50	13	106
	Średni personel, technicy	32	62	6	37
	Pracownicy adm.-biurowi	22	53	25	65
	Pracownicy usług	18	72	10	73
	Robotnicy wykwalifikowani	16	72	13	135
	Robotnicy niewykwalifik.	20	69	11	61
	Rolnicy	11	78	12	47
	Pracujący na własny rach.	36	57	7	51
Bierni zawodowo	Renciści	29	62	9	66
	Emeryci	35	51	14	221
	Uczniowie i studenci	24	54	22	66
	Bezrobotni	12	70	18	83
		Gospodynie domowe i inni	17	68	15
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	21	64	15	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	20	64	16	115
	sekt. pryw. poza rolnict.	28	61	11	244
	prywatnym gosp. rolnym	11	87	1	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	12	72	16	150
	501-750	19	67	14	110
	751-1000	25	62	13	152
	1001-1500	31	56	13	191
	Powyżej 1500 zł	35	54	11	225
Ocena własnych war. mater.	Złe	13	72	16	136
	Średnie	22	63	16	494
	Dobre	33	56	12	433
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	21	61	18	47
	Raz w tygodniu	23	66	11	454
	1-2 razy w miesiącu	26	60	15	183
	Kilka razy w roku	24	61	15	236
	W ogóle nie uczestniczy	35	47	19	142
Poglądy polityczne	Lewica	36	53	12	171
	Centrum	28	59	13	371
	Prawica	23	71	6	301
	Trudno powiedzieć	14	57	29	220